

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Váár L. könyv- és papírkereskedése Csikszereda, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
— Telefon hívószám 20.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. ELTHES GYULA

Megjelenik minden szerdán.
Előfizetési ár: Egész évre 12 kor. (Külföldre 16 K.)
Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak.
Kéziratok nem adatkak vissza.

A német kancellár beszéde.

Bethmann-Hollweg német birodalmi kancellárnak mult heti külügyi expozejá teljes mértékben igazolta a világszerre megnyilvánult várakozást. A német kancellár nagy fontosságú kijelentései valóban többet jelentenek pusztá beszédnél, mert bennük már a kötetendő béke és a jövő alakulás körvonalai elég piasszilkusan mutatkoznak. Bethmann Hollweg annak tudatában, hogy szavai mind két hatalmi csoportnak, helyesebben az egész művelt világ közvéleményének szólnak, legutóbbi beszédében is újból visszatért arra a kérdésre, hogy ki tekinthető a véres háboru igazi okozójának? És miután megdönthetetlen logikával és a való tények meggyőző erejével újból megállapította az entente diplomácia rettenetes gazságait, ellen ségeink módjára ő is arra a konkluzióra jutott, hogy e háboru nyomán egy új Európának kell támadni. De amíg a fantáziák birodalomban élő Anglia és a szövetségesei Németország teljes megsemmisítésében keresik az új kor koncepcióját, addig a realitás alapján álló németek és azok szövetségesei a döntő jelentőségű győzelmek sorozatával már meg is találták azt a formációt, mely örökre véget vet az entente büös ábrándozásának.

„E háborunak az a célja és értelme — mondja a kancellár — egy oly Németország teremtése, mely szilárd szerkezetű, mely annyira meg van oltalmazva, hogy senki többé ne jusson abba a kísértésbe, hogy a mi megsemmisítésünkre törekedjék”.

Ezt a célt szolgálják az Orosz-Lengyelországra, Kurlandra és Belgiumra vonatkozó tervek, melyek a kötetendő béke alapvető feltételeiként tekinthetők. Újabb francia terület hódításáról nem szól a tartós békét kereső német kancellár. Mindenestre figyelemreméltó körülmény, melynek jelentőségét az entente-sajtó körmönfont okoskodással ellensúlyozni iparkodik, de amelynek a hatása — ha a német hadi akciót további siker koronázza — hamarosan mutatkozni fog.

Fontos propozícióit a kancellár a kivívott győzelmekre és arra a biztos reménységre alapítja, hogy az erkölcsi csileg is előljáró német népet — akármeddig tart is a háboru, blokáddal és kiéheztetési tervekkel megtörni lehetetlenség. Annál is inkább, mivel Németország semmi körülmények között, még a semlegesek kedvéért sem hajlandó lemondani a rendkívül hatásosnak bizonyult tengeralattjárók megfelelő igénybevételéről.

A kancellár beszédéről továbbá megállapítható, hogy ő bizik nemcsak abban, hogy a háboru után a Középeurópai

szövetség a gazdasági téren is áldásos összműködést fog kifejteni, hanem, hogy meg fogja akadályoztatni a gazdasági háborunak a bekötés után való folytatását.

Beszédjének egyik kimagasló része, amelyben kijelenti, hogy status quo antet nem ismerjük! „A történelem, ugy mond a kancellár, súlyos léptekkel halad előre. Vissza nem mehetünk”.

Bethmann-Hollweg szerint: az ugynevezett európai egyensúly politikája csak Anglia érdeke, mely ezen varázslatos jelszónak a hatása alatt óvszázadokon át döntő befolyást gyakorolt az európai kontinensre.

Am, ha a nemzetközi rendszerből elimináljuk a hatalmi egyensúlyt, vajjon mi kerülhetne ennek a helyébe?

Az általános örökös bizonytalanság, vagy pedig a legerősebb hatalomnak rendbiztosító szupremáciája.

A predominális hatalom pedig ki lehetne más mint Németország?

És milyen volna akkor a mi jelentőségbeli pozíciónk Németország oldalán? A Balkánon feltétlenül a miénk kell, hogy legyen a hegemonia!

Egyelőre örömmel és megnyugvással regisztráljuk azt a tényt, hogy Bethmann-Hollweg békefeltételei kizárólag a német érdekszférába tartozó kérdéseket érintették; jelezve ily módon Ausztria-Magyarország abszolút cselekvési szabadságát a ketős monarchiát illető s főleg a Balkánt érintő stipulációk tárgyában. Egyébként pedig Bethmann-Hollweg beszéde nem is jelenti még a béke közeledését, de elég világosan jelöli meg azt az alapot, melyre a végleges bukás felé rohanó ententának a béke elérése érdekében minél előbb rá kell helyezkedni.

A háboru.

Egy a stílus tömörsége mellett is mindeure kiterjeszkedő, a legfőbb hadi mozzanatokot plasztikusan kidomborító beszédben ismertette Bethmann-Hollweg a husz hónapos háboru korszakos fordulatait. Elsősorban a német közvéleményt és a birodalom szövetségeseit, másodsorban pedig az entente népeit és a semlegeseket kívánta kancellár tájékoztatni a háboru pozitív eredményeiről.

És a birodalmi gyűlésen a legilletékesebb helyről elhangzott, összefoglaló hadijelentés, mely bölcséleti nyugalommal és matematikai pontossággal mérlegelte az elért eredményeket, a közpeurópai szövetség népeit még inkább meg fogja nyugtatni a további fejlemények és a remélt jövő tekintetében.

Katonai okokból Höfer altábornagy s a legfőbb német hadvezetés is elhallgathatnak vagy szépitgethetnek valamely kevésbé örvendetes eseményt, de

azokat a kijelentéseket, amiket a német kancellár tett a birodalmi gyűlés előtt, abszolút értékű igazságoknak kell tekintenünk.

Es amikor ez a tartózkodó és szinte túlovatos államférfi az eddigi eredményekből és a folyamatban levő hadi akciókból e háborut illetőleg a legteljesebb megnyugvást nyújtó következtést vonja le, férfias kötelességünk hifelt adni ennek az autoratív megnyilatkozásnak és Istenbe vetett bizalommal kell bevárnunk a világdráma záró jeleit.

A katonai szituációról szólva Bethmann-Hollweg mesteri formában rekapitulálja Németország és a szövetségesei történelmi diadalait és egyben rámutatva az entente valamennyi harctéren szenvedett nagy vereségeire, a nyugati fronton folyó harcok kapcsán ezeket mondja:

„Az ellenséges kormányok mindenképpen el akarják hitetni népeikkel, hogy katonai erőnk végefelé jár, hogy nincs már több legénységünk, vagy hogy csapataink erkölcsi ereje összeroppant. Hát uraim, én azt hiszem, hogy a verduni csata önöknek mást mutat. A szeniális körülménnyel előkészített hadműveleteket hősi csapatok hajtják végre és az elszánt vitézséggel harcoló ellenségben sikert sikerre adnak. Ezért tehát a katonai helyzet az összes frontokon igen kedvező és a várakozásoknak teljesen megfelelő”.

Tehát Bethmann-Hollweg már annyira biztosítottnak látja Németország és a szövetségesei végső győzelmét, hogy hivatalos felelőssége teljes átértésével a kivívott eredmények alapján építi föl a szebb jövőt szolgáló hivatott békeművet.

S egyáltalában nem tart attól, hogy az ellenség a harc kinyújtásával veszélyeztetné győzelmek csatákban kivívott sikereinket. A háboru még tart, de a győzelem ügye végleg elintézettnek tekinthető. Ezért áll elő béke feltételeivel s amennyiben a másik oldalon is meg van az arra való hajlandóság, kész megkezdeni a tárgyalásokat.

De hogyan az entente még mindig ragaszkodna érthetetlen vagy legalább is elavult békefeltételeihez: Bethmann-Hollweg folytatni fogja a harcot, s az ellenséges inszINUÁCIÓKRA „a választ karddal adja meg”.

De nemcsak a karddal és puskával, nemcsak ágyúval és gépfegyverrel üldözzük az ellenséget, hanem a tengeralattjárók és aviatikusaink is rettenetes pusztítást visznek véghez az ellenségben és annak legértékesebb hadi és kereskedelmi javaiban.

Az angol hajók száma egyre fogy, a személy- és teheráru szállítást szolgáló tonnatartalom napról napra csök-

ken. A Zeppelinek egy hét óta most már majdnem naponta ellátogatnak Angliába. Pusztulás és halál rémületben tartja Anglia keleti részét. A félelmetes lég hajók vándormadarak módjára huzódnak végig Anglia ipari vidékeire. Most már Skóciába is ellátogatnak ezek a légi szörnyetegek és Londontól Edinburgig romhalmazok és sötétlő gyász jelzik vendégszereplésük rémes nyomait. Az angolok idegzete elég erős. Sokat kibírnak, de a Zeppelinek uralmát ők sem állják már sokáig. És a németek addig is, amíg nem férközhetik közelebb Angliához, amíg torkon nem ragadhatná John Bullt, az angolok idegzetét rontja.

S a világhuralmával kérkedő Anglia tehetetlen a Zeppelinekkel szemben. Jóformán összetett kézzel kénytelen tűrni a rombolást és a megaláztatást.

De azért még sem akar békét, hanem ellenkezőleg még az eddiginél is nagyobb konoksággal ösztönzi a szövetségeseit az utolsó csepp vérig való kitartásra.

Repington ezredes is azt tanácsolja Verdun hős védőinek, hogy tartssanak ki a védelemben az utolsó emberig. Tartssanak ki a franciák és a többiek is halálig, legalább az angolokra annál később kerül a sor.

A balgák s az elvakultak pedig most is hallgatnak még az angol Mefisztora. Ezért késik a béke s ezért kell küzdeniük tovább is lankadatlan kitartással a megfélebbezhetetlen végső diadalért.

A közigazgatási bizottság ülése.

Csikszereda, április 11.

A vármegye közigazgatási bizottsága hétfőn tartotta rendes havi ülését Gyalóky Sándor főispán elnöklétével.

Az ülésen a katonai célokra igénybevett ingatlanok tulajdonosainak kártalanlása ügyében első ízben jelentek meg Fodor Pál m. kir. honvédezzredes és Halper Lajos m. kir. honvédfőhadnagy. Ez ügyek jövőre csoportosan fognak tárgyalatni a bizottság által.

Schuster Oliver pü. tanácsos, pénzügyigazgató-helyettes jelentéséből kitűnt, hogy az adóbefizetési eredmény kedvezően emelkedik. Március havában egyenes adóban befolyt 81,869 korona 51 fillér, az előző év ugyanazon szakában 18,607 korona 25 fillér, az emelkedés tehát 63,262 korona 26 fillér. Bélyeg- és jogilletékben befolyt 22,874 korona 95 fillér, a múlt év ugyanezen szakában 17,043 korona 60 fillér, emelkedés 5831 korona 35 fillér — Borítaladó és huszfogyasztási adóban befolyt 22,761 korona 31 fillér, a múlt év ugyanezen szakában 14,869 korona 58 fillér, emelkedés 7891 korona 73 fillér. Dohányjövőkben befolyt 75,685 korona 89 fillér, a múlt év ugyan ezen szakában 62,154 korona 81 fillér, emelkedés 13,531 korona 8 fillér. A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Dr. Berze Nagy János kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a vallás- és közoktatásiügyi miniszter Ádámné Császár Ilona dítrói róm. kath. tanítónő részére évi 1100, Batog József csikborzsovai községi elemi iskolai tanító részére pedig évi 1300 korona fizetékigézésítő államségélyt utalványozott. — Kiutalványozta továbbá a gyergyóteljesi mellékvámhivatal számfeljétsi körletébe tartozó felekezeti tanítók kivételével a háborús segélyt az összes községi- és felekezeti tanítóknak és a csikszeredai községi óvónőnek 53,500 korona összegben. Péli Lajos gynnesföldi állami elemi iskolai igazgató-tanító április 1 től kezdődőleg nyugdíjaztatott.

A vallás- és közoktatásiügyi miniszter a Csikbánkfalva községhez tartozó kotormányi külterületre önállóan működő állami elemi iskolát szervezett.

A tanítók a gabonarekvirálási eljárás során ott, ahol szükség volt, a hatóságoknak segítségére voltak. A Kárpátokban lefolyt dicsőséges harcok emlékére május 1-én valamennyi iskolában alkalomszerű, műsorral kapcsolatos iskolai ünnep tartatik, — mely alkalomból a miniszter engedélyt adott arra, hogy az isko-

lák vezetősége a Kárpátokban elpusztult falvak felépítésére a közönségnél gyűjtést eszközölhesse.

Aból a célból, hogy az elérkező nyári mezőgazdasági munkák idején a kisdédek is megfelelő gondozásban részesüljenek s hogy a hadviselés szempontjából annyira fontos mezői munkákat a lakosság itthonmaradt tagjai lehetőleg kevesebb gond és másnemű elfoglaltság nélkül végezhessek, a kir. tanfelügyelő 42 iskolának vezetőségét felszólította, hogy június, július és augusztus hónapjaira terjedőleg a nyári menedékházat állítsák fel. A menedékházakat vezető nők díjazására a vallás- és közoktatásiügyi minisztertől kérséket, de mégis méltányos összegű államségélyt fog kérteni.

A tanítás a körülményekhez köpest mindentűt rendszeren folyik. A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Végh István József kir. műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal vezetője jelentette, hogy a Putnapatak hid, a remetei Maroshid, két Olthid és egy Basztercze-patak hid építésére a szükséges intézkedések megtettettek és az építés engedélyezése illetékes helyen sürgettetik, mikor is a még szükséges költségek fedezéséről is gondoskodás történik.

Botár Béla árvaszaki elnök helyettes a hadiárvák fokozott védelméről és a pártfogóintézmény fejlesztéséről tett részletes jelentést, A hadiárvák száma a vármegyében 1144-re emelkedett.

Az ut ügyekkel kapcsolatban elnöklő főispán visszautasította az egyik gyergyói lap névtelen cikkirójának azt a vélelmét, mintha közigazgatási bizottság a vármegye többi részeinek hátrányára Csikszereda érdekeit istápolná. A múlt havi ülésen a bizottság konkrét panaszokra intézkedett a csikszeredai Vigadó- és Vasut-utca helyreállítása iránt, de úgy ő maga, mint a bizottság nemcsak a múltban tette, de a jövőben is tenni fogja, hogy a vármegye bármely részének jogos érdekei a törvény korlátai között a legteljesebb kielégítést találjanak, ha azok panasz tárgyává tetetnek. A felmerülő panaszokat egyenlő jóindulattal vizsgálja meg és intézi el a bizottság, legyen a vármegye bármely részének jogos érdekeiről szó. Az út és mód mindenkinek rendelkezésére áll és ha panaszra ok van, a közigazgatási hatóságok és a bizottság is beható vizsgálat tárgyává teszi a tudomására hozott sérelmet. Természetesen erre legcélszerűbb az illetékes hatósághoz beadott konkrét írásbeli panasz.

A hivatkozott hírlapi közlemény folytán a bizottság elnöklő főispán indítványára felhívta a gyergyószentmiklósi városi tanácsot, hogy az utak jelenlegi állapotáról és azok soron kívüli helyreállításának módzatairól tegyen részletes felvilágosító jelentést és javaslatot, melynek beérkezése után a bizottság a szükséges intézkedéseket haladéktalanul meg fogja tenni.

Vakár P. Arthur írásbeli indítványa kapcsán a bizottság elhatározta, hogy az erdélyi katonai kormánybiztost átiratilag megkeresi, hogy a múlt év őszétől Csikvármegye területére maximum gyanánt megállapított 1 korona 20 fillér napi hadiségély összegét a fokozódó drágaság és a családtagok számának figyelembevételével emelje fel olyképpen, hogy a háromgyermeknél több gyermekes családok, — minden keresetképtelen gyermek után további 28—28 fillér napi hadiségélyben részesüljenek. Ez a határozata a bizottságnak nemcsak méltányos, de igazságos is.

A gyermekvédelem nemzeti fontossága.

A szociológia már régen megállapította azt a törvényszerűséget, hogy a születések és házasságkötések, mint látszólag az egyén akaratától függő jelenségek, nemkülönben a halálozások bizonyos meghatározott szabályszerűséggel történnek, sőt Quetelet szerint még a bűn is évről-évre szabályszerűen követeli meg a maga adóját, amely a nevezett tudós szerint „az emberiségnek nagyobb szabályszerűsággal kell megfizetnie, mint a mivel a természetnek vagy az államnak tartozik”.

E törvényszerűséghől kiindulva, az emberiség létszáma állandóan fokozódó tendenciát mutat.

Dacára annak, hogy a születések száma kisebb műveltségű társadalmakban jelentősen magasabb, mint a műveltebb népeknél, (régbben 1000 emberre 70—90, újabban 28—28 születés esett) a halandóság csökken-

tésével nemcsak paralizálni lehetett az egyenleget, de a népesség számát fokozni is.

Ámde a háboru — mint egyéb törvényszerűségeket — ezt is felfüggesztette.

Hogy a halandóság megakadályozására szolgáló intézmények a harcateren a legkisebb méretekben vehetők igénybe, természetes.

Hogy a szaporodásban háboru idején különös csökkenés áll be, az is természetes jelenség.

De a nemzet megerősítése szempontjából aligha szolgálhat vigaszul az a körülmény, hogy ezek csak ideiglenes tünetek, amelyek a szaporodás törvényszerűségét csak egy generációra kihatólag függesztik fel, — ahogy nem vigasztaló az a tény sem, hogy a porosz—francia háboru hatása alatt Poroszországban a háboru tartalma alatt 33 8%-ra lecsökkent szaporodás a háboru után 39 8%-ra emelkedett és hogy a háboru után a születések futóbblete számbavehetőleg emelkedő irányzatot mutat.

Nem vigasztaló tünetek ezek több okból.

A bennünket most legközelebről érdeklő 24-es honvédek, a világhíres székegy katonák talán kisebb nagyobb méretekben, veszedelmesebb pontokon és helyzetekben vétettek igénybe, nyilván az átlagosat jóval meghaladó harci erényeik megléte okából.

Ki tudná azt most megmondani, hogy hány székegy katona maradt a harctere és hogy mennyivel magasabb százalékot tesz ki az ezen ezredben elesettek száma az átlagosnál?

Ugy tudom, ez a tény fennáll a jászoknál, az alföldi és néhány dunántúli ezrednél is.

De a szomorú tény, hogy ugyanezt a borus képet láthatjuk itthon is.

Amíg egyetlen hónapban: ez év januárjában itthon Fogaras vármegyében 1000 emberre — 36 szaporodás (15 7 születés és 19 3 halálozás) esett, ez a szám Háromszék megyében — 59 re, Udvarhely megyében — 10 4 re, Csikmegyében — 10 5-re emelkedett. (Brassó megyében ez a szám — 54).

A magyarságiakta vármegyékben — Királyhágóú innen és túl — mindenütt magasabb ez a szám, mint a túlnyomó részben nemzetiséglakta vármegyékben.

Ezek szerint a nemzetfenntartó magyar faj szaporodási kilátásai a legsötétebbek.

Titkári jelentés

a Vörös-Kereszt-Egylet Csikszereda városi választmányának 1915. évi működéséről.

Kívül esik a tisztikar tevékenységén az a munkásság, amit Fejér Sándorné alispánné, Lukács Juliska és Albert Ödönne fejtettek ki. Fejér Sándorné a törzskórházi orzonnak rendezése körül szerzett nagy elismerésre méltó érdemeket, Lukács Juliska is ugyanazon a téren buzzgokodott, míg Albert Ödönne a leltározásnál végzett igen jelentős és fáradságos munkát.

De ki tudná felsorolni mindazokat, akik ágy és fehérueműek javítása, meleg téli ruhák horgolása stb. egyéb munkákkal méltókká tették magukat a választmány elismerésére és hála-jára. . . . ?! Munkájuk nyomán fakadjon a honra dicsőség s ennek fényében mindnyájan találják meg legszebb holtéanyi jutalmukat!

Választmányunk és vármegyénk az első háborus esztendő országos átlagában.

Az elmúlt idők munkáját nem tudnók kelően értékelni, ha néhány összehasonlításból nem nyernénk tiszta képet annak méreteiről. Legyen szabad tehát a T. Közgyűlés nagybecsű türelmével még csupán néhány percre vissza élnem. . . .

Dr. Szűdy: „Az első esztendő” című munkájának adatai szerint, mely adatokat a Vörös Kereszt központja szolgáltatta, választmányunk az első 13 hónap alatt, vagyis 1914. augusztus 1-től, 1915. augusztus 31-ig a Vörös Kereszt emberbaráti céljaira 5886 K pénzt, 1475 darab ágyneműt, 1895 darab fehérueműt, 552 darab felszerelési tárgyat, 2091 kor. értékű élelmiszert, 80 rubadarabot, 51 kor. értékű szeszesítalt, 210 drb. szivart, 3585 drb. szivarkát, 42 csomag dohányt és 775 drb. egyéb tárgyat gyűjtött. Mindennek pénzbeli összeréke 27.336 korona. Ezzel szemben a 8905 lakost számláló Gyergyószentmiklós 8.916 K. a 11.600 lakossal bíró Segesvár 14.193 K. a 6079 lakóú Kézdivásárhely 1.353 kor. sőt a 25.517 lakost számláló Marosvásárhely is csak 23.767 korona értéket gyűjtött. Meketnek adatokért a gazdag Alföldre, a művelt Dunántútra, ahol sem maradunk hátréban, mert nem feledjük, hogy Csikszeredának csak 3.701 lakója van.

Nézzük a nagyobb vármegyék mit juttattak a Központnak! A gazdag 299 312 lakos Banya 8.226 K 61 fillért, a 230 ezer lakost számláló Kolozsmegye 2.583 K 10 fillért, Hunyad majdnem 340 ezer lakóssa 5.730 K 2 ft, Marostorda és Marosvásárhely 180 ezer lakóssal 3.140 kor. 9 f.-t s ezek és még sok-sok más megyével szemben CSIKVÁRMEGYE 8.686 K 10 fillért.

Itt még egész sorát említhetném fel a nálunk jóval gazdagabb, műveltebb és népesebb vármegyének, de legyen elég ennyi! Meg kell még említenem, hogy a felajánlott agyakat illetőleg vármegyénk bizony a legutolsók között van. No de ez magyarázatát leli vármegyénk speciális viszonyaiban. Nálunk hiányznak az arisztokraták, a hatalmas pénzintézetek a gyárak, a nagy földbirtokokok. Szegény a lakosság, szegények a községek és össze-vissza két városunk van. Viszont a közadakozás mértékét illetőleg különösen előnyünkre szolgál, hogy míg a más vármegyék legtöbbször a Vörös Kereszt intézmények egész sora halozza be, melyek a közjótékonyági agitációra mind elősegítőre hatnak, addig vármegyénkben csupán a gyergyószentmiklósi fiók és a mi választmányunk működött. Ezt tekintetho véve, mégis vármegyénk országos átlaga a legelső között foglal helyet, mert míg az ország első vármegyéjének 1 lakóssára tíz fillér adomány esett, addig Csikmegye minden egyes lakójára 18 fillér. Az eredmény tehát szép az átlagban, de nem akkora, hogy nagyobb ne lehetett volna. Sajnos, igen sokan vannak, köztük nagyon tehetősek, akiknek szívét vagy egyáltalában nem, vagy csak túlmérsékeltlen hatotta át az emberszeretet gyakorlásának erénye.

A jövő feladata.

A jövő feladatát ugyanazok a teendők kell hogy képezzék, amelyek eddigi munkásságunkat kitöltötték. Mindent el kell követnünk, hogy a Vörös Kereszt nagy céljai iránt az érdeklődést éhben tartsuk s a közönséget adakozásra serkentjük. Soha sem volt nagyobb szükség a szeretet és irgalmasság gyakorlására, mint e történelmi időkben. S ha igaz, hogy a szeretet kifogyhatatlan, annak első sorban az emberbaráti intézmények támogatásában kell megnyilatkoznia. Koránt sem tett más eleget hazafiai kötelességének csak az, aki a hazáért és a következőképp érünk itthon maradottakért vért ontotta. Ezek hátramaradottjaival szemben, kötelességeink vannak azokkal szemben, akik a harcúterén szenvednek s a kiknek itthon levő hozzátartozóik a legnagyobb nélkülözéseknek vannak kitéve. Mert Tisztelt Közgyűlés nagy a nyomor, nagy a szenvedés csak füleink az ágyudörgést s az ennek nyomán keletkező kétségbeesett jajkiáltásokat hallgatja és nem veszi észre a csendes zokogást, nem hallja a mélységes sohajtásokat. Fel kell kutatnunk a szenvedések tanyáit s a szeretet melegével be kell kopogtatnunk azokat. . . . De sajnos kezünk rövid, nem ér el minden-hová! Nem juthatunk el a vármegye minden szögletébe, s ezért rajta kell lennünk, hogy Gyergyótölgyesen, Ditróban, Gyergyóalfaluban, Szépvízen és Csikszentmártonban a Vörös Kereszt fiokjai minél előbb megalakuljanak és közre működünk, hogy itt a vármegye központjában meg legyen ezen fiókok központi szerve. Mert Tisztelt Közgyűlés ez a dicső multu vármegye, melynek fia akkora elszánt-sággal, akkora önfeláldozással küzdenek a csatatereken, az emberszeretet munkájában sem maradhat hátul.

Elérkeztem jelentésem végéhez.

Nagy vonásokban volt szerencsém ismertetni választmányunk 1915. évi tevékenységét. Nem sok amit tettünk, de elég ahhoz, hogy a Vörös Kereszt országos eredményeit illetőleg, mi is részt vindikáljunk magunknak. Az elért eredmény pedig szolgáljon buzdítással a jövőre, mert magunkat vértézzük fel, ha erős, ha hatalmas a magyar Vörös Kereszt.

A háboru kezdetén ennek az intézménynek 45.379 taggal 409 fiókja, illetve választmánya volt, míg 1915. augusztus 31-én 120—130 ezer taggal 776. Ennek a roppant felbuzdulásnak köszönhető, hogy ebben a borzalmasan véres háboruban a betegápolás terén, a magyarországi halálozási arányszám 1.12% szemben a francia hadügyminisztériumnak 1914. évi december 1-én kiadott hivatalos jelentésével, mely a háboru első 4 hónapjában a francia halálozási arányszámot 3.48%/ban jelölte meg. Tagadhatatlanul szép és nagy az eredmény, mert a közegészségügyileg hatalmasan szervezett Németországnak is csupán 0.3 százalékkal maradunk alatta. 18 hónap alatt a Vörös

Kereszt kórházaiba 447. 548 sebesült érkezett, amiből 5024 halt meg, tehát éppen 1.12 százalékát.

Ha itthon a betegápolás és jótékonyág terén csak 50 százalékát fejtjük ki annak az erőnek, amit hős katonáink életük kockáztatásával produkálnak, igazán elmondhatjuk, hogy „Magyarországot a poklok kapui sem dönthetik meg”. Szervezkedjünk tehát, hálózunk be ezt a szép vármegyét is fiókokkal, nyissuk meg erszenyeinket és nyujjon bele kiki jobban az eddigénél, s közben gondoljon arra, hogy még mindig a hazafiai kötelességnek könnyebb felét végzi, mert életét és mindenét nem vitte a lövészárkba.

Közönöm a szives türelmet és tisztelettel kérem jelentésem tudomásul vételét.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A nagyheti és husvétli istentiszteletek időrendje a helybeli plebánia templomban.** Április 16-án. Virágvasárnapon délelőtt 1/9 óraker barkaszentelés, körmenet, passio. Szentmise. Szentség imádás, d. u. 5 óraker, vécsernye. — Április 19. Szórdán délután 4 óraker: gyászvecsernye. — Április 20. Csütörtök délelőtt 9 óraker: Szentmise; az óltárok levetkeztetése. Délután 4 óraker gyászvecsernye. — Április 21-én. Nagy Péntek, délelőtt 9 óraker: Passio. keresztbódolat. Csönka mise; Szent sirbatétel, szentbeszéd. Egész nap szent sir látogatás, délután 4 óraker gyászvecsernye. — Április 22-én. Nagy Szombat délelőtt 8 óraker: tűz — husvétli gyertya és víz szentelés. Szentmise, délután 6 óraker: feltámadási körmenet. — Április 23-án reggel 6—7-ig a husvétli ételek megáldása, 9 óraker szentmise és ünnepi beszéd, délután 5 óraker ünnepi vécsernye. — Április 24-én. Husvét-befő: 1/10 óraker szentmise, délután 5 óraker: Lytania. — Április 30-án. Fehér-Vasárnap: 9 óraker: Szentmise és buzászentelési körmenet, délután 5 óraker: Lytania.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter dr. Schaffer Béla csikszeredei kir. ügyészségi alügyész Csikvármegye törvényhatóságának közigazgatási bizottságába a kir. ügyész, mint bizottsági tag akadályoztatása eseteré póttagnak rendelte ki.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter Ruzsics Lajos pénzügyi egéditkár, kataszteri ügyintéző biztost Dévaról a csikszeredei kir. pénzügyigazgatóságához helyezte át.

— **Kitüntetés.** Telegdi Csányi Lajos m. kir. honvéd őrnagyot az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a III. osztályu hadiékütményes katonai érdemkeresztel tüntették ki.

— **Kinevezés.** Lukács Tamás gyergyószentmiklósi áll. főgimn. h. tornatanárt a vallás- és közoktatásügyi miniszter a X. fizetési osztályba rendes tanárra kinevezte.

— **A negyedik hadikölcsön.** Budapestről jelentik: Még ebben a hónapban, husvét hetében megjelenik az új magyar hadikölcsön prospektusa és ezzel kezdetét is veszi a kölcsön aláírása. Eppen úgy, mint a második hadikölcsönnél, kétféle típusa kölcsön kerül kibocsátásra és pedig hatszázalékos hosszú lejáratu járadékkölcsön és 5 és fél perccetes penztári jegy. A legközelebb kibocsátásra kerülő kölcsön ügyében dr. Teleszky János pénzügyminiszter a bankok vezetőit hoinapra értekezletre hívta egybe, amelyen a kölcsön feltételeit fogja a bankvezetőkkel ismertetni. Az új magyar hadikölcsön kibocsátását egy héttel meg fogja előzni a negyedik osztály hadikölcsön prospektusának megjelenése.

— **Romania megegyezett a központi hatalmakkal.** Budapest, április 8. (Saját tudósítónktól). Szófiából jelentik a bukaresti lapoknak: A „Dnevik” című lap a következő hivatalos kommunikét közli: „Tekintettel a központi hatalmakkal a Romániával és Bulgáriával való megegyezésére, most Románia és Bulgária is tárgyalásokat folytatnak, amelyek kedvezően haladnak”. Ugyancsak egy bolgár lap, a „Mir” írja a következőket: „Romania diplomáciai forrásból megerősítik azt, hogy a román kormány semleges magatartást fog tanusítani a háboru végéig. A Bratianu kormánynak az a kívánsága, hogy barátságos viszonyban legyen az összes államokkal, különösen pedig a szomszéd államokkal, amelyek között Bulgária foglalja el az első helyet. E célból Bukarestben mindent megtesznek, hogy a Bulgáriával összefüggésben álló összes kérdéseket gyorsan és barátságosan megoldják. Különösen vonatkozik pedig ez az

árúk átszállításának kérdésére. Rövid idő múlva Szófiában a bukaresti kormány valódi jóakaratóról látunk bizonyítékot, viszont a bukaresti kormány is meg van győződve arról, hogy a bolgár kormányt is hasonló jóakaratu érzelmekek hatják át”

— **Halálozas.** Lehner Márton csikrákosi postamester, törvényhatósági tag folyó hó 7-én 51 éves korában hosszas betegség után meghalt. Temetése folyó hó 9-én általános részvét mellett ment végbe.

— **A tanügy köréből.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Cseh Arnold és Kereszturi György gyergyószentmiklósi állami főgimnáziumi helyettes tanárokat a IX. fizetési osztály 2. fokozatába rendes tanárokká kinevezte.

— **Hősi halál.** Demény István m. kir. 24. honvéd gyalogezredbeli hadapród folyó évi március 28-án a galiczi Monasztericzében a harcúterén szerzett betegség következtében hősi halált halt. Különösen tragikussá teszi hősi halálát az a körülmény, hogy az alig 19 éves ifju, ki önként jelentkezett katonai szolgálatra, a sorozóbizottság elutasító határozatával szemben is addig szorgalmazta besorozását, míg a katonai felülvizsgáló bizottság — saját kívánságát figyelembe véve — alkalmasnak nyilvánította. A téli időszakban mint ski-osztaghoz kiképzett hadapród végigküzdötte a téli harcokat. Most a tavaszi hadjárat kezdetén, a nehéz fadaralmak között, halálos betegség lepte meg a harcúterén, mely rövid egy-két het alatt végzett vele. — Hősi halála rendkívül súlyos csapás Demény Ferenc kir. ítélőtáblai bíró és családijára, ki az ifju hősből egyetlen fiát veszítette el. Tetemet a monasztericzai temetőben katonai diszpompával temették el.

— **Sorozzák a kutyákat** A loállomány-nak kímélése érdekében a hadügyigazgatás a lovakkal részben leendő pótlását megfelelő számu vontató kutyák beállításával kívánja eszközölni. Ennélfogva a honvédelmi miniszter fel is hívta a törvényhatóságokat, hogy a hadi célokra alkalmas összes vontató, de eddig még be nem gyakorolt kutyákat, u. m. a német doggokat, a rövid és hosszú szőrű bernáthegyit, az ujfundlandi és a leonbergit, valamint erősebb testalkatu kutyákat május 15-ikéig írják össze. Az alkalmas kutyákat készpénz mellett veszik át, azonban az áránál nem a faji érték, hanem a vontatási képesség határoz.

— **A posta felemelte a küldőndiját.** A kereskedelemügyi miniszter a belföldi helyről belföldi helyre címzett és a rendeltetési hivatal külterületére vagy külső kézbesítő letételebe szoló expresszküldemények (levélpostai küldemények, utalványok, pénzeslevelek, csomagok) és távirati postautalványok után expresszkézbesítési (értesítési) díj címén, vagy a küldőncel kézbesítendő táviratok után küldőndij címén egyszégesen beszedendő egy korona díj összegét e hó 15-én kezdődő hatálylyal további intézkedésig egy korona ötven fillerre emeli fel.

— **Nem lesz piros tojás.** A hivatalos lap utóbbi számában megjelent a kormány rendelete, amely az ország egész területén eltiltja a tyuktojásnak a husvétli ünnepek alkalmából szokásos festését vagy más ily kikészítését és az ily festett tojás forgalomba hozatalát.

— **Háromszáz ezer korona a sárosi sorsjáték tiszta jövedelme.** Az u. n. sárosi művészeti kiállítás és sorsjáték — mint az egybe állított számadásokból kiderül — több mint háromszáz ezer koronát jövedelmezett. Ebből háromnegyed rész jut az orosz betörés idején elpusztult sárosmegyei falvak felépítésére, míg a hátralévő egynegyed rész a képzőművészek háborus segítő-alapját gyarapítja. A nagyszerű eredmény, amelyhez fogható tárgysorsjáték nálunk eddig még nem produkált, elsősorban a magyar művészek áldozatlanságának köszönhető, akik ingyen bocsátották rendelkezésre alkotásaikat, de része van benne a rendezésnek és adminisztrációnak, amoly a költségeket a minimumra redukálta s lehetővé tette, hogy a befolyó összegek valóban jótékony célt szolgálhassák.

A világ legnagyobb fizetésű tisztje.
A „Hadsereg” ma érkezett számában olvassuk: A világ legnagyobb fizetésű tisztje jelenleg az angolok „Tengertuli haderejének főfelügyelője”, akinek évi fizetése 5000 font sterling (120.000 korona) és 1000 font utazási átalány. Ezt az állást a háború első hónapjában szerezte. Ugyanakkor nevezték ki Douglas lordot a vezérkar főnökévé, aki 4000 font sterling (96.000 korona) fizetést kap. Itt említjük meg, hogy az angol hadseregben a legkisebb fizetése a gyalogsági alhadnagyak van, 2299 korona, melyhez azonban különféle pótdíj járul. Amint látjuk, az angol hadseregben szépen meg lehet élni a fizetésből, sőt a „Tengertuli haderő főfelügyelője” néhány fontot meg is takaríthat.

Kedvezmény a hadbavonult jogásoknak. A vallás- és közoktatásügyi miniszter — a mint a hivatalos lap mai száma jelenti — megengedte, hogy azok a joghallgatók, a kik vizsgájukat vagy pótvizsgájukat katonai szolgálat teljesítése, a háborúban szerzett betegség, hadifogság miatt, avagy mert internálva voltak, a szahélyszerű időben le nem teheték, az akadályoztatás után nyomban letehessek. Ezt az akadályoztatást azonban igazolni kell és a jog és államtudományi kar a hallgatót az igazolás után azonnal vizsgára bocsátja.

As erdélyi egyházmegye nevtára. Majláth Gusztáv Károly gróf, erdélyi püspök most kiadott egyházmegyei nevtára szerint az egyházmegyében van 241 plebánia összesen 377.120 hívővel. A világi papok száma 845. A székesegyházi káptalanban a teológus- és iskoláskanonoki állások betöltetnek. Az egyházmegyének van 8 gimnáziuma, melyekben a tanítást, legnagyobb részben világi papok végzik. Ezenkívül van 7 konvikta, két tanító képezője (Nagyszében, Csiksomlyó), felsőkereskedelmi iskolája Kolozsvárott és egy árvaháza Nagyszébenben.

A 18 évesek bemutatató szemléje. A 18 évesek bemutatató szemléje a városokban és a járási székhelyeken a következő napokon tartatik meg. A szépvízi járásban április 15-én, Csikszeredában április 17-én, a felsíki járásban április 17 és 18-án, a kászonalelkei járásban április 20-án, Gyergyószentmiklós városban április 29-én, a gyergyószentmiklói járásban április 29. 30 és május 1-én és végül a gyergyótölgyesi járásban május 3-án. A működés reggel 8 órakor veszi kezdetét.

Meleg borvíz kádfürdő. Zsögöd-tüdőn folyó évi április hó 5-ikétől kezdve mindennap meleg borvíz kádfürdő kapható, reggel 6-tól este 7 óráig.

Halászlé tilalom. A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint annak, ki az illető vizen halászlé nem jogos, tilos fogására kész állapotban levő halászlé eszközzel a víz partján, vagy a vizen bármiféle vizijárművön közlekedni, vagy ilyen eszközt a víz partján tartani. Aki e tilalmat megszegi, kihágást követ el. Ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

Detektív-est a mosiban. Vasárnap este 16-án Prof. Nick Fantom első kalandja: „Rob Robin gyémántjai” című 4 felvonásos legújabb film-szenzáció kerül bemutatásra. A német filmtechnikának ez a legújabb kiváló érdeklődésre számot tartó alkotása nem szokványos detektív-történetek többek között ismert fogásait variálja, hanem példát mutat arra, hogy a detektív-történet is lehet fölényesen szellemes, fordulatos, gazdag és lebilincselően érdekes annélkül, hogy hátrahagyható izgalmakat tartalmazna. A darab meseje Rob Robin gyémántjai körül forog, a melyeket Robin cinkustársaitól lopott el, s a melyeknek visszaszerzésére zseniális tervet főznek ki a rászédett cimborák. A zseniális terv még zseniálisabb keresztetése az a feladat a melyet Nick Fantom megold olyan fölényes ötletességgel, a mely egyenesen frapirózó hatású. Nick Fantomot Max Landa, a berlini Lessing Theater kitűnő művésze játssza. A filmet Németország egyik legkiválóbb mozi-rendezője, Joe May rendezte, a kiváló mesterművet alkotott. — Bemutatásra kerül továbbá Chorin látképe Bubi völgyégy Nordiák viljáték. Négytábu házasság közvetítő, humoros. Mindkét előadás rendező helyekkel lesz megtartva.

A rokkant hadimunkások segélyezése. A honvédelmi miniszter már több ízben kimondta hogy a hadimunkások betegségük

vagy rokkantságuk esetén ugyanolyan ellátásban részesítendők, mint a rendes hadkötelesek. Ezen intézkedés dacára a hadimunkából elbocsátott egyének közül azon a címen, hogy a szolgálat alatt szenvedett sérülés vagy az eközben szerzett betegségek miatt keresetképtelenné váltak, számosan fordultak a honvédelmi miniszterhez, hogy őket állandó ellátásban részesítse. A miniszter most ennek a kérésekre elejét vevő, leiratot küldött a vármegyékhez és ebben arról értesíti, hogy az ilyen kérelmek elbírálása céljából mindazoknak, akik személyes szolgálat teljesítése közben szerzett fogyatkozás következtében keresetképtelenné váltak és ebből kifolyólag állandó ellátásra igényt támasztanak, eljárási kérést kell a fogyatkozást feltűntető annak a személyes szolgálat közben történt keletkezését megállapító és a keresetképtelenséget igazoló orvosi bizonyítvánnyal felszerelve a tartozkodási helyük szerint illetékes közönségi előjáróság útján a járási tisztviselőkhöz, illetőleg a város polgármesteréhez kell benyújtani. A járási tisztviselő kötelesek ezeket a kéréseket az orvosi bizonyítvánnyal együtt a folyamodó tartozkodási helye szerint illetékes katonai parancsnokához átadni, amely a kéréseket felülvizsgáltatása és annak eredményéhez képest az ellátás iránt is intézkedik.

A gyermekhalandóság megállítás. A belügyminiszter a közgazdasági bizottság felterjesztése folytán a nagy méreteket öltött gyermekhalandóság megállítására és a szükséges praeventív intézkedések megtétele végett Dr. Oláh Lajos volt országos képviselő, közegészségügyi felügyelőt Csikvármegyébe kiküldötte, hogy a gyermekhalandóság okait tanulmányozza, a szükségesnek mutatható intézkedéseket tegye. Értésülésünk szerint a kiváló, országos értelemmel rendelkező, hosszabb ideig fog vármegyénkben tartózkodni, mely idő alatt behatóan fog foglalkozni a gyermekhalandóság kérdéseinek lehető lokalizálására.

Használjunk jótékonyági számoló-cédulákat! A Hadseregélyező Hivatal az érdekelteket és a nagyközönség szerető figyelmébe ajánlja a jótékonyági számoló-cédulákat, a melyeket kizárólag a hivatal terjeszt, a nemese cél érdekében szigorú megőrzésével. A 2, 4, és 10 filléres számló, vendéglői és kávéházi számoló-cédulák a közönségnek igazán szerény önmegadózatását jelentik, és a guruló fillérek mégis ötven ezer koronát hoztak eddig az elesett hősök özvegyei és árvái alapja javára és az akció további fokozott támogatására a háború áldozatainak sok égi környét letörőlné. Az olyan szálló, vendéglők és kávéházak részére, a melyek különleges számoló-cédulákat használnak, a hivatal művészi kivételű jótékonyági bélyegeket bocsát rendelkezésre. Ez a jótékonyági bélyeg egyúttal a közönség filléres adományainak elismervényéül is szolgál. A hivatalnak ezen és egyéb jótékonycélú kiadványai portómentesen rendelhetők meg a következő címen: A m. kir. honvédelmi miniszterium Hadseregélyező Hivatala, V., Akadémia-utca 17. I. emelet. Telefon 46—99. A szállítás csak a pénz előzetes beküldése esetén portómentes.

Magyar Hubertus-jelvény. A honvédelmi miniszterium Hadseregélyező Hivatal megalkotta a magyar Hubertus-vadásjelvényt, a mely a maga művészi formájában pompás emléke marad a világtörténet nagy időknél és a magyar vadászok nemes áldozatkészletének, jövedelmével pedig az elesett hősök özvegyei és árvái alapját fojta gazdagítani. A magyar vadászok bizonyára kivétel nélkül megveszik és másokkal is megszerzetik ezt az ó diadális emblémájukat. A Hubertus-jelvény egyszerűbb kiállításban 2 koronába kerül, a díszesebbbe 5 koronába és a jövedelem az utolsó feléig a nemzet vertanuinak hátramaradottjait illeti. Megrendelhető a Hadseregélyező Hivatal jelvényosztályánál, Budapest, V., Akadémia-utca 17.

Maximálják a kávé Budapestről. Jelenlik: A kávé forgalmabáhozata körül észlelt visszaságok Németországban és Ausztriában arra indították az egyes hatóságokat, hogy az összes kávékészletet összeírják, az áru legmagasabb árait megállapítsák és kivételét eltiltsák. Ezek a rendszabályok annál megokoltabbak, mivel nyilvánvaló, hogy kávéhiányról valójában nem lehet beszélni, ellenben bizonyos, hogy egyes raktárakban jelentékeny készletek vannak felhalmozva, amelyeket az arutulajdonosok a folyton emelkedő árakra való tekintettel, vagy egyáltalán nem, vagy csak kisebb tételekben bocsátanak forgalomba.

A kávépiac területén tapasztalt visszaélések miatt már Magyarországon is számos hatóság és kamara (mint megirtuk, a kolozsvári kamara is) intézett fölterjesztést a kereskedelmi miniszterhez, amelyben a készletek rekvirálását, legmagasabb ár megállapítását és azt kéri a minisztertől, hogy nagyobb mennyiségű kávékészletet vásároljon külföldön és azt a hatóságok útján bocsátja a fogyasztás rendelkezésére. E kérelmek következtében a kormány elfogja rendelni a készletek összeírását és az eredménytől függ majd, hogy lesz-e szükség az ármaximálásra és a külföldről való közvetlen importra.

Mindent a hadseregnek! A honvédelmi miniszterium Hadseregélyező Hivatala egy magyar gazda szakszerű, üdvös ajánlatára a hadviselésre nézve elsőrangú fontosságú akciót indított és sürgősen kéri Magyarországot gazdátársadalmának áldozatkész segítségét ebben az akcióban. A ló és szarvasmarha tavasszal elbűllatja téli szórót, ez a szóró az állatok nyírása vagy vakarása útján könnyen összedeshető, hogy aztán a hadvezetőség takarékos és nem gyártásra használhassa. A hivatal kéri tehát a gazdaságvezetőket, hogy az említett szórókat gyűjtsék össze és 5 kgr.-on felüli mennyiségeket közvetlenül a Hadseregélyező Hivatal átviteli különítményéhez (IV. Váci-utca 38.) a kisebb csomagokat pedig a gazdakörök vagy szövetkezetek vezetősége útján küldje föl. A küldemények „Táborban levő katonák részére szánt szeretetadomány” megjelöléssel vasúton és postán díjtalanul szállíthatók.

Uj hírszolgálat hadifoglyainkról. A Keresztény Ifjúsági Egyesületek világszövetsége és a Magyar Nemzeti Szövetség Pétervárothi hadifoglyámmóltó irodát tart fenn és kilenc fogolytáborban katonai otthonoszerű barakkot épített katonafoglyaink részére. Azonkívül tízenegyet megbízott utazza be a fogolytáborokat és egyenkint foglalkozik az ottlevő magyar hadifoglyokkal. A városunkban is ismert Magyarcsy Béla, a magyar nemzeti szövetség országos titkára most kapott Krasznajarszkból február 13-iki kelettel 308 olyan hadifoglyáról értesítést, akik eddig hazulról sem pénzt, sem levelet nem kaptak. Magyarcsy már a postára tette az illető hadifoglyok hozzátartozói részére az Oroszországból küldött értesítést. Ez az iroda, a mely a Főherceg Sándor utca 28. sz. alatt van, elvállalja bárhol levő hadifoglyok részéről pénz- és levélküldemények küldemények közvetítését is.

Vallatás. A fiatalember áradó hangon könyörög a modern leánynak, hogy legyen a felesége.

Leány: Mielőtt választ adok, néhány kérdést intézek önhöz, őszintén fog azokra felelni?

Ifju: Igen!

— Le fog mondani, ha felesége leszek, a dohányzásról?

— Igen!

— Le fog mondani barátairól és csak nekem fog élni?

— (Hévell) Igen!

— Igéri, hogy soha életében nem vesz a kezébe kártyát?

— Igérem!

— Le fog szokni teljesen az ivásról?

— Igen!

— Soha nem megy el este hazulról a kávéháza?

— Soha!

— Soha, semmiben sem fog nekem ellentmondani, minden kívánságomat vakon teljesíti?

— Igen!

— Nagyon sajnálom, de ilyen pipotya fráternek nem leszek a felesége.

Nem lesz gyufahiány. Hírek terjedtek el arról, hogy egyes cikkek a jövőben nem lesznek már kaphatók. Ez természetesen csak spekuláció céljából történik. Ez így megy már hetek óta a gyújtóilletőleg is, a külföldről importált gyújtóknak minél magasabb áron való elhelyezhetése érdekében, amint hogy tényleg lépten-nyomon már sok külföldi gyújtóval találkozunk, ami által nemcsak a közönség szebe, hanem a hazai gyújtóipar és a magyar munkás is károsodik, mert a hazai gyufa jobb és olcsóbb. Ezzel szemben tény, hogy a hazai gyufagyárak nyersanyaggal hosszú időre el vannak látva és a hazai gyufafogyasztást ki tudják elégíteni. Nemcsak a szükségletet, de egyenesen káros háztartásokban gyújtókészleteket felhalmozni, mert gyújtóban hiány nem állhat be.

— **Jótekonycélu színelőadás.** A csikcsatószegei műkedvelő ifjuság, a háboruban hősi halált halt katonák emlékoszlója javára, 1916. évi április hó 24. és 25-én, az iskola termében, jótekonycélu műkedvelő előadást rendez, mely alkalommal színiere kerül: „A Tolonez” népszínmű három felvonásban. Tót Edétől, a következő szereposztással: Kontra Tridolin, budapesti magázó Szőke János, Krizsa, felesége Erős Boriska. Miklós ennek fia, első férjétől, mészárosmester Szőke Erzsike. Abris, mészároslegény Darvas Lajos. Rézi, Eröss Annuska. Háni, Kovács Vilma. Fáni, Korodi Vilma. K. Kovács Regina. Mali, N. N. kisvárosi zsidókisasszonyok. Lőrincz Szőke Mariska. Farkus, Ferencz Imre. Móricz, N. N. kisvárosi zsidólegények. Dolgos, városi jegyző Szőke J. Rigó, városi bíró Kovács Anna. Peter, kishíró Bors J. Ördög Sara, vén koldus asszony Karacsi Juliska. Angyal Liska, cseléd Kontraéknál Darvas I. onka. Mravcsák Johan, öreg vándorló legény Veress Albert. A „jólétkü” korecsmáros. Pestvárosi rendőr Veress Ignác, vidéki pandur N. N. János b. csi, kórházfelügyelő Bors József. Szajáné, Erős A. Kománé, Korodi V. kórházi ápolónők 1-ső asszony Kovács R. 2-ik asszony Kovács V. Háborus szavaikat, szavalja László Rózika. Hártyák: 1-ső hely 1 korona 50 fillér. 2-ik hely 1 korona. Állónhely 80 fillér. Kezdeté este 8 órakor.

— **Csemeteszétosztás.** A helybeli m. kir. állami erdőhivatal vezetése alatt álló csikstaploczai állami csemetekertben szétosztás alá kerülnek a következő lombfa és fenyőfa csemeték: 3 éves szilfa 10 darabonként 6 fillér, 3 éves vadgesztenye 10 drbként 30 fillér, 2 éves kőris csemeték 10 drbként 6 fillér, 4 éves lucfenyő 10 darabonként 5 fillér, kékfenyő 10 parabonként 30 fillér árban. — A vásárolni szándékozók igényüket az állami erdőhivatalban Tober Samu m. kir. s-erdőmérnök csemetekert kezelőnél jelenthetik be, a csemetekert pedig az ár befizetése ellenében, kölcsönösen megállapított idő pontban, a csikstaploczai csemetekertben (Csiksomlyó felé vezető úton) vehetik át. A kiosztás alá kerülő csemeték diszfaknak, utszegélyeknek, elősövényeknek kiválóan alkalmasok, s az azok körülmény folytán, hogy helyben neveltettek, vármegyénkben a más vidékről ide szállított csemetéknél jobb eredménnyel tenyészthetők, az éghajlat nehézségeivel pedig könnyebben küzdenek meg, amiért is az érdeklődőknek különösen figyelmébe ajánlható.

— **Pályázati hirdetés.** A nagyszombati elemi tanítónőképzőintézet 1-ső osztályába a következő 1916/17. iskolai évre felvételt folytathatnak 14. életévüket betöltött olyan leányok, kik a polgári- vagy felsőbb leányiskola, vagy a gimnázium négy aló osztályát sikeresen végezték. Felvételi vizsgálat nélkül, de pályázati kérvények alapján történik a felvétel. — A felvételi kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Iskolai bizonyítvány a megelőző iskolai évről s az idei első félévi értesítő. Az évvégi bizonyítvány július hó 30-áig fejtétlenül beküldendő. 3. Orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról. A kérvényben kitéendő, hogy bennlakó vagy bejáró akar-e lenni a növendék. — Bennlakási havidíj 45 korona. A kérvényeket az intézeti igazgatósághoz június hó 15-éig kell benyújtani. A felvétel július hó első napjaiban lesz elintézve, miről az érdekeltek azonnal értesítést nyernek. A II. III. és IV. osztályba szintén vehetők fel új tanulók, ha kimaradás folytán hely üresedik. A bennlakásról prospektust szívesen küld az igazgatóság. Nagyszomban, 1916. április 5-én. Dr. Bilinszky Lajos tanítónőképző-intézeti igazgató.

— **A cigánydobos meg a kaosa.** Volt a brassói honvédeknek egy jókedvű, enyveskező cigánydobosuk, aki mestorien értett a kincstári étlap kiegészítéséhez. Egy ízben rajta kapta az őrmester, hogy a cigány megint szárnyast sütoget. Reákiált:

Hol loptad azt a rucát te cigány?

Nem loptam — őrmester urnak alásan jelentem — hanem bele készült fuladni a vízbe, hát kibuztam s most sáritgatom segényt...

LEGUJABB.

Hófer jelentése.

Budapest, április 12.

(Hivatalos.) Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese a főhadiszállásról jelent:

Orosz és délkeleti harcra nem történt jelentős esemény. Olasz harctér arcvonalain élénkabb ágyúbarc tovább tart. Rivánál ellenséget, mely egyes előretolt arkokban megvetette lábát, ismét elűztük, olasz támadást ezzel teljesen visszavertük.

Nagy török győzelem. 3000 angol holttest.

Konstantinápoly, április 12.

(Hivatalos.) A török főhadiszállásról jelentik:

Jrak-fronton angolok Felatine mellett ismét veres vereséget szenvedtek miközben több mint 3000 halottat és foglyotban egy tisztet és néhány főnyi legénységet vesztek. Április 9-én reggel hosszas tüzserégi előkészítés után Tigris partjáról ellenség egész haderejével támadást intézett Felatine mellett állásaink ellen. Harc hat óra hosszat tartott. Kezdetben sikerült ellenségnek óriási veszteségek árán lövészárkaink egy részébe bejutnia, de vitéz csapataink szuronyral ellenségre vetették magukat s így azokat, kik arkaikba behatoltak, valamint a segítségükre érkezettek, visszakergettek arkaikba. Csata napján este lövészárkaink egy részébe s azok előtt több mint 3000 halott ellenséget számláltunk meg. Foglyok beszélik, hogy ellenséges csapatok közül harc során leg súlyosabb veszteséget a 13-ik angol

hadosztály szenvedte, amely kizárólag angolokból állott és amely annak idején a Dardanel-láknál harcolt.

Irak-fronton került csapataink az április 5-iki és 6-iki, valamint az április 9-iki csatában példátlan vitézséggel harcoltak és a haditörténelmünket a dicsőségnek újabb lapjával szaporították.

Egyébb jelentenivaló nincs.

A verduni harcok.

Berlin, április 12.

(Hivatalos.) A német nagy főhadiszállásról jelentik:

Nyugati harctéren Laboizzellennél (Albert-től északra) egy kisebb német osztag az angol állás ellen intézett éjszakai vállalkozásból veszteségek nélkül 21 hadifogollyal és egy gépfegyverrel tért vissza.

A Maastól nyugatra franciák hiába támadták Avocourt-tól északra fekvő állásainkat. Egyébként tüzsergünk tüzelésre szorítottak. A keleti ponton három, a leghevesebb tüzelés által előkészített ellentámadás a Poivre hegyhaton ellenségnek nagy veszteségeket okozott, de előnyt nem biztosított neki. A rohamra indult csapatoknak két ízben záró tűzünk körleten sem sikerült túl jutnia. A harmadik roham akadályaink közelében tűzünkben teljesen összeomlott. A Calfette-erdőben szivós védelem ellenére lépésről-lépésre némi tért nyertünk.

Légi harcban egy francia üldöző légi járművet Ornesnél Voewre fensíkon lelőttünk. Repülőgép vezetője meghalt.

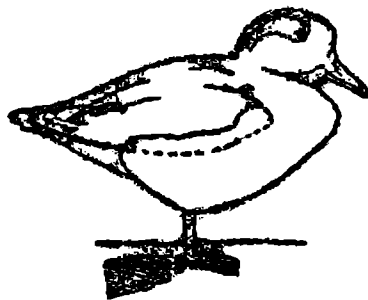
Keleti és balkán hadszíntéren különösebb esemény nincs.

Tanárok, tanítók és más érdeklődők figyelmébe!

ÉP MOST JELENT MEG:

„A MADÁRTÖMÉSZET KÉZIKÖNYVE”

című munka, melyből a madártömeszetet bárki elsajátíthatja.

A 131 oldalon megjelent munkát Szemere László, az ornithologiai központ volt tisztviselője, a zeögödi Madártani Alomás (madártömő intézet) tulajdonosa írta. Illusztrálva van dr. Szilágyi Tibor és szerző fényképfelvételeivel és rajzaival. A könyvnek más irányú használhatósága is van, amennyiben benne a különféle magyarországi madártani szakírók által használt madárnevek tisztázva vannak egyeztető betűsorokkal.

Kapható Vákár L. könyvkereskedésében, Csikszereében.

Ára 2 korona 40 fillér frankó.

H I R D E T É S E K

olcsó árszámítás
mellett közöltet-
nek s felvétetnek

a kiadóhivatalban.

Szám 387—1916.

Feladási hirdetés.

Csikmadarason, a közbirtokosság tanácsstermében 1916. évi április hó 27-én délelőtt 11 órakor nyilvános árverésen eladtnak hóvihár által kidőntött alábbi lucfenyőfa tömegek.

1. A csikcsicsói közbirtokosság Csicsó község határában fekvő erdejében mintegy 5000 m³. Kikiáltási ár m³-kint 8 korona. Bánatpénz 4000 korona.

2. A csikrákosi közbirtokosság Csikrákos és Göröcsfalva község határában fekvő erdejében mintegy 6000 m³. Kikiáltási ár m³-kint 10 korona. Bánatpénz 6000 korona.

3. A csikmadarasi közbirtokosság Csikmadaras község határában fekvő erdejében, mintegy 25000 m³. Kikiáltási ár m³-kint 8 korona. Bánatpénz 20 000 korona.

4. A csikmadarasi közbirtokosság, II. határrészben fekvő, Damukvölgy nevű erdejében mintegy 2000 m³. Kikiáltási ár m³-kint 5 korona. Bánatpénz 1000 korona.

5. A csikdánfalvi közbirtokosság Csikdánfalva község határában fekvő erdejében, mintegy 5000 m³. Kikiáltási ár m³-kint 7 korona. Bánatpénz 3500 korona.

6. A csikdánfalvi közbirtokosság Csikmadaras II. h. részben fekvő, Damukpatak nevű erdejében mintegy 2000 m³. Kikiáltási ár m³-kint 5 korona. Bánatpénz 1000 korona.

7. Csikcsicsó község Csikcsicsó határában fekvő erdejében mintegy 1000 m³. Kikiáltási ár m³-kint 8 korona. Bánatpénz 800 korona.

Az árverés zárt írásbeli és nyilvános szóbeli ajánlatok alapján történik. Ajánlat tehető bármelyik tételre, úgy az összesre, s az ajánlatokon kifejezendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és ajánlatához kötelezőnek tekinti.

Az árverési és szerződési feltételek a kezelő szépvízi m. kir. járási erdőgondnokságnál Csikszerezében megtekinthetők.

Az írásbeli ajánlatok a szükséges bánatpénzzel, vagy a bánatpénz letételéről szóló adóhivatali nyugtával ellátva az árverés idejéig Csikszerezében alulírott m. kir. járási erdőgondnoksághoz küldendők, az árverés alkalmával pedig az árverező bizottság elnökéhez nyújtandók be.

Kikiáltási árak az erdőben, kéreggel együtt értendők.

Csikszere, 1916. évi április hó 10-én.

Szépvízi m. kir. járási erdőgondnokság.

ELADÓ

2 darab tenyészgazdálkodási bíró két éves bikaborju.

Ártokeznai lehet

Fazakas Ignác tulajdonossal — Csikcsatószege.

FOGAK!

brassói Greising Albert
önálló fogászatra jogosított

Közóhajra Csikszere-
redába költözött ::

Elvégez minden fogorvosi műtéteket, u. m.: foghúzást helyi érzéstelenítéssel, arany és más töméseket; készít műfogakat és teljes fogsorokat szájpaddal nélkül, korona és hidmunkákat.

10 évi garancia!

FOGAD:

Délelőtt
8—12 óráig

Délután
2—5 óráig

Vasár- és ünnepnapok kivételével.

46—

Lakása: Kossuth Lajos-utca 8. sz.
Dr. Zakariás Manó ügyvéd házában.

Sz. 77—1916.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a csikszerezai kir. járásbírósnak 1916. évi Pk. 325/5. számú végzése folytán dr. Zakariás Manó ügyvéd által képviselt Weisz Márton és fia végrehajtató részére, végrehajtást szenvedő ellen 2145 korona követelés s járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 765 koronára becsült ingóságokra a csikszerezai kir. járásbírósnak fenti számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedő lakosán Csikszerezében leendő megtartása határidőül 1916. évi április hó 27-ik napján délután 4 órája kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt ingó és pedig: borok, 1 torju, 1 csikó hátrálék erejéig a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban esz közöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenségeiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár többségére fognak utaltatni.

Kelt Csikszerezében, 1916. évi április hó 10-ik napján.

KERESZTES GYULA,
kir. bír. végrehajtó.

Husvételi levelező-lapok

nagy választékban és szép kivitelben, valamint helybeli táj és képeslapok, a legjutányosabb árban

Vákár L. könyvkereskedésében
Csikszerezében szerezhetők be.

Állattenyésztőknek is alkalmas csiktaploczai

házam kiadó.

Ugyanott elsőrendű

havasi széna eladó.

Búzás János.

4-4

Világháborús könyvek

kaphatók

Vákár L. könyvkereskedésében

Csikszerezében és pedig:

A nagy háború okmányai, vezérkari és egyéb hivatalos jelentések, ára 1 korona.

A német fehérekönyv, ára 40 fillér.

Az angol kekkönyv, I. rész, ára 40 f.

Az angol kekkönyv, II. rész, ára 60 f.

Az orosz narancssárga könyv, ára 40 fillér.

Az angol világbirodalom, irta Kunfi Zsigmond, ára 60 fillér.

Kohut: Bismarck és Magyarország, ára 2 korona 40 fillér.

Gróf Andrássy Gyula: Kinek bűne a háború? ára 2 korona.

A nagy háború írásban és képen, megjelenik hetenkint, egyes füzet ára 40 fillér.

Az osztrák-magyar vöröskönyv „Az olasz háború előzményeiről“, ára 40 fillér.

„Az olasz háború előzményeiről“, ára 40 fillér.

Müller J. P.: Az én módszerem, ára 2 korona.

NYOMDÁSZTANULÓNAK

felvétetik egy ügyes fiu, ki legalább a középiskola II. vagy III-ik osztályát jó sikerrel végezte

Vákár L. könyvnyomdájában, Csikszere.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Értesítjük Csikszere város és vidéke közönségét, hogy Csikszerezében a Kossuth Lajos-utcában (Lázár Domokos-féle ház) már évtizedek óta fenálló

FÉRFI ÉS NŐI FODRÁSZ-ÜZLETEINKET

1914. évi október hó 1-én áthelyeztük az Apaffi Mihály-utca (Jakab Gyula-féle ház, a Hutter-szállodával szemben). A borbély-üzlet mellett külön bejáratú van a női fodrász-terem, kényelmesen berendezve, hol elvállalunk mindennemű női hajmunkát és délutánonként hygienikus fejmosást villanyszáritóval (meleglevegővel). Midőn ezt igen tisztelt vendégeinknek szives tudomására hozzuk, nem mulaszthatjuk el, hogy köszönetet ne mondjunk eddigi pártfogásukért s egyben kérjük, hogy jövőre is sziveskedjenek támogatni s viszont mi is biztosítjuk vendégeinket a szolid kiszolgálásról. Maradunk kiváló tisztelettel:

Szabó Lajos és neje, férfi és női fodrász.

Raktáron tartunk mindennemű kész hajmunkákat és női pipere cikkeket.

80—